

Verslag van de vergadering van de woordvoerders Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 14 mei 2018 betreffende haalbaarheid Vuelta 2020

Aanwezig:

Drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), dhr. ing. D.G. Boswijk (CDA), mw. drs. A.W.T. Dercksen (D66), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), mw. N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), ir. H. IJssennagger (PVV), mw. M.G. Noordenbos (SP), R. Van Reenen (VVD), mw. A.M. Poppe (SP), H.O. Suna (PvdA), mw. ir. J.C.V. Vaessen (VVD) en dhr. F. Hazeleger (Fractiemedewerker SGP)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Mw. M.L. Engelsman (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. Introductie gedeputeerde Van den Berg

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen dat het college van GS de Vuelta 2020 een belangrijk publiek maatschappelijk evenement voor Utrecht vindt. Aangezien statenleden over de Vuelta 2020 de nodige vragen hebben, zal er in deze bijeenkomst door kwartiermaker Martijn van Hulsteijn (werkzaam bij BMC) een nadere duiding worden gegeven wat betreft de haalbaarheid van dit evenement. De heer Van Hulsteijn is trekker van de werkgroep Haalbaarheid Vuelta 2020 en heeft de nodige expertise opgebouwd. O.a. was hij verantwoordelijk voor de organisatie van de Tour de France.

2. Presentatie haalbaarheid Vuelta 2020 door Martijn van Hulsteijn

Naar aanleiding van de sheets van de heer Van Hulsteijn komt o.a. het volgende naar voren:

- Het initiatief is voortgekomen uit een groep bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Er zijn vijf overheden bij betrokken (provincies Brabant en Utrecht, gemeenten Breda, Utrecht en Den Bosch).
- Tussen 19 en 23 augustus is in Utrecht de aankomst, ploegenpresentatie en 3 etappen van de Vuelta voorzien, maar vooraf zal er een uitgebreid programma worden uitgerold, waarin de trots op Utrecht centraal staat. Naast de stad Utrecht wordt ook het oosten en het noorden van de provincie Utrecht door de wielrenners aangedaan. Er is al contact geweest met diverse regiogemeenten en zij zijn unaniem enthousiast over dit evenement. Ook diverse private partijen zijn enthousiast.
- De ambitie: 520.000 bezoekers.
- Private financiering is een belangrijke drager van dit evenement.
- De Vuelta heeft sportwaarde maar is ook een belangrijke hefboom voor maatschappelijke en economische doelstellingen.
- De financiering van de Vuelta is als volgt voorzien:
 - Totale kosten worden op € 14,9 miljoen begroot, als volgt te verdelen:
 - € 6,4 publieke financiering
 - € 6,0 private financiering
 - 2,5 subsidie VWS.

Een subsidieaanvraag kan pas door VWS worden gehonoreerd, nadat het evenement is toegewezen. De subsidie is afhankelijk van het budget dat beschikbaar is binnen het ministerie. Voor 2020 bedraagt dat budget van VWS ca. € 9 miljoen. Per evenement wordt er maximaal € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld. Inmiddels is er 1 evenement door VWS toegewezen zodat er nog voldoende mogelijkheden zijn om nog meer subsidieaanvragen te honoreren.

- Het is de bedoeling dat de financiering van de Vuelta 2020 voor de zomervakantie rond is.
- Bij wielerevenementen wordt er steeds meer naar private financiering gezocht.

3. Gelegenheid voor vragen en opmerkingen

Op vragen van de PvdA licht de heer Van Hulsteijn het volgende toe:

Aan de kosten Giro 2010 droegen de provincie Utrecht en de stad Utrecht beiden € 0,5 miljoen bij.

De provincie Utrecht heeft in 2015 aan de Tour de France € 100.000 bijgedragen aan de organisatie van het evenement. Daarnaast was er een discussie gaande tussen gemeente en provincie over de kosten van mobiliteit, vooral in de stad. Dat heeft uiteindelijk geresulteerd in nog een bijdrage van de provincie Utrecht. Voorts had de gemeente Utrecht te kampen met een tekort van ca. € 6,5 ton.

Het WK wielrennen in de provincie Limburg had te kampen met een tekort van € 2,5 miljoen.

De PvdA constateert dat het overzicht "kosten wielerevenementen" niet compleet is aangezien de tekorten niet in het overzicht vermeld worden. Het verzoek is dat overzicht te completeren. Dat zegt de heer Van Hulsteijn toe.

Op verzoek van D66 licht de heer Van Hulsteijn toe wat de wielerevenementen in het verleden hebben opgebracht. De Tour de France 2015 heeft een directe impuls van € 25,3 miljoen omzet gegeven aan hotels en horeca in de stad en regio Utrecht. Het WK wielrennen Limburg had een impact van € 28 miljoen omzet. Het gaat hier uitsluitend om additionele inkomsten, dus exclusief de omzet van Utrechtse inwoners die bij het parcours staan en daar eten en drinken.

De Giro Gelderland heeft ca. € 7 miljoen aan omzet opgeleverd.

De SP vraagt of de milieuschade is becijferd. Gewezen wordt op het dumpen van afval door bezoekers, de vliegtuigbewegingen en het autogebruik door de Vuelta caravaan.

De heer Van Hulsteijn zet uiteen dat milieuorganisaties vooraf zijn gevraagd mee te denken met het beperken van de CO₂ uitstoot. De conclusie was dat er op het gebied van duurzaamheid niet veel meer te verbeteren valt. Nagegaan wordt of het autogebruik middels elektrisch vervoer duurzaam kan worden gemaakt. Voorzien wordt in verzamelpunten voor afval en zoveel mogelijk papierloos werken. De vliegbewegingen worden beperkt. Al met al moet de Vuelta 2020 een schoolvoorbeeld worden van een duurzaam evenement en smart mobility.

D66 vraagt naar de mediawaarde en de gratis publiciteitswaarde van de Vuelta 2020.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat die berekening voor de Tour de France uitsluitend voor Nederland is gemaakt, als het gaat om print en media uitingen, dus kranten, online, maar ook radio en TV, dat alles in Nederland. De Tour de France werd in 190 landen uitgezonden. De mediawaarde daarvan is berekend op € 35 miljoen, uitsluitend voor Nederland, maar het gaat wellicht om een factor 10 als gekeken wordt naar wat het evenement internationaal heeft opgebracht. Dat komt ook tot uiting in de toeristische cijfers. In 2016 en in 2017 is dat boventrendmatig gestegen. Het evenement heeft een internationale exposure en leidt tot profielversterking van steden en regio.

Vervolgens wordt gesproken over het risicomanagement voor de Vuelta. De ervaringen met de Tour de France en de Giro worden daarbij betrokken, aldus de heer Van Hulsteijn. Er is een reële kostenraming gemaakt die alle kosten omvat, ook wat betreft de mobiliteit in steden en regio, aanpassing aan het wegdek, beveiliging, plaatsen van hekken, verkeersregelaars e.d. De werkgroep Vuelta 2020 wil daarover wel de regie voeren, om zo alle verkeersplannen op elkaar te laten aansluiten.

De heer Van Hulsteijn gaat daarna in op de sheets duurzaamheid en gezond stedelijk leven. De Vuelta kan ook dienen als platform om toeristische fietssnelwegen, smart mobility en vitaliteitsprogramma's onder de aandacht te brengen. Er wordt breed samengewerkt met culturele partners, sportpartners, het bedrijfsleven, horeca en hotels.

Ook is er veel aandacht voor de cultuurhistorische waarde van steden en regio en is men op zoek naar de cultuurhistorische verbinding.

De Vuelta heeft ook een hoge economische impact voor de sportevenementen in stad en regio.

Draagvlakmetingen hebben uitgewezen dat 2/3^e deel van de inwoners van de steden Breda en Utrecht enthousiast is over de Vuelta. Ook de private partners zijn zeer geïnteresseerd.

Op een vraag van de SGP antwoordt de heer Van Hulsteijn dat bewoners de volgende vraag werd voorgelegd: “Vindt u het belangrijk dat de gemeente investeert in evenementen als de Tour de France?”.

GroenLinks vraagt of degenen die financieel voordeel van het evenement hebben, ook de partners zijn die aan de Vuelta meebetalen.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat dit bij de Tour het geval was. Zowel de horeca als de hotels hebben toen aan de kosten bijgedragen. Met de hotelsector zijn er prijsafspraken te maken (bv. afdracht per hotelkamer) maar met de horeca ligt dat moeilijker. Wel werkt Horeca Nederland/Utrecht mee. Hij zou ook heel graag goede afspraken met de horeca willen maken, gelet op de impact van de Vuelta op deze sector. De private gelden zijn o.a. afkomstig van NS, Movares, ASR maar ook de horeca en de hotels dragen – in beide regio’s – mee.

D66 vraagt naar de werkgelegenheid in de vrijetijdseconomie, die door de Vuelta wordt gecreëerd, op de korte en de langere termijn, temeer daar bevordering werkgelegenheid een belangrijke doelstelling is van de provincie Utrecht. De heer Van Hulsteijn antwoordt dat daarover inderdaad gegevens beschikbaar zijn. Hij zal dat navragen en deze alsnog aan deze commissie doen toekomen. Het staat buiten kijf dat de Vuelta een impuls zal geven aan werkgelegenheid in de vrijetijdsector.

De VVD vraagt naar het draagvlak voor de Vuelta bij de parcoursgemeenten.

De heer Van Hulsteijn licht toe dat deze gemeenten graag willen meewerken en bereid zijn het evenement te faciliteren, bv. middels het wegnemen van obstakels, het plaatsen van hekken of het inzetten van verkeersregelaars. Dat kunnen zij het beste zelf. Gemeenten nemen dat voor hun rekening maar de werkgroep zorgt voor het verkeersplan. Hij verwacht – onder voorbehoud - dat de kosten daarvan voor een gemeente uitkomen op ca. € 20.000 tot € 30.000,-.

GroenLinks memoreert dat Den Bosch in eerste instantie niet op de Vuelta was aangehaakt maar nu wel. Gaat die gemeenten ook financieel bijdragen?

De heer Van Hulsteijn antwoordt bevestigend. De bijdrage van Den Bosch wordt onderdeel van de € 6,4 miljoen.

De SP vraagt of bijdragen van gemeenten in mindering worden gebracht op de bijdrage van de provincie Utrecht. De heer Van Hulsteijn licht toe dat alle bijdragen van gemeenten bedoeld zijn voor de dekking van onderdelen van het evenement.

D66 vraagt naar de verhouding tussen stad en provincie Utrecht wat betreft de 50/50 verdeling van de kosten: de stad Utrecht heeft een 1,5 x groter balanstotaal dan de provincie Utrecht.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat de werkwijze in Brabant wordt gevolgd: daar dragen provincie en de stad Breda hetzelfde bedrag bij. Daarvoor is ook in Utrecht gekozen. Hij verwacht overigens dat het grootste economische effect in de provincie gaat landen.

D66 staat op het standpunt dat de bijdragen van overheidspartijen wel in verhouding moeten staan tot de totale uitgave van een overheidsorgaan. In die zin pleit D66 voor een betere verdeling.

Gedeputeerde Van den Berg merkt op dat er geen sprake zou zijn van een 50/50 verdeling, wanneer het om een exclusief evenement van de stad Utrecht zou gaan, maar dat is niet het geval. De route van de Vuelta loopt door een fors aantal Utrechtse gemeenten.

De PVV vraagt zich af waarom de inwoners van bv. Woerden in feite aan dit evenement moeten bijdragen, terwijl zij daar niets van beleven. De PVV is van oordeel dat de overheid, die het meest voordeel heeft van het evenement, in dit geval de stad Utrecht, het meest dient te betalen.

GroenLinks had juist begrepen dat hotels in de regio veel profijt hebben van de Vuelta.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat private partijen, die een bijdrage aan de Vuelta leveren, dat niet doen omdat ze daar financieel zo veel wijzer worden. Ze doen dat vooral uit betrokkenheid bij stad en regio. Het is ook niet zo dat de namen van die private partijen in de media-uitingen worden vermeld.

De SP begreep toch dat de Vuelta gaat zorgen voor meer omzet en winst, en ook op de langere termijn een positief effect op het toerisme zal hebben.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat de private bijdragen voor de Tour destijds op € 7 miljoen uitkwamen, echter, daarvan werd € 6,8 miljoen niet door horeca en hotels bijgedragen, terwijl die sector wel direct revenuen kreeg uit het evenement. De EBU vindt het ook erg belangrijk dat stad en regio zich bij evenementen profileert, ook internationaal. Dat was ook de reden waarom de universiteit zich in 2015 aan de Tour committeerde evenals het Centraal Museum, het Spoorwegmuseum, het Catharijneconvent, Zinniq amateurkunst, wielerverenigingen, studentenverenigingen en anderen.

Dat is nu ook weer het geval.

Op een vraag van de SP verduidelijkt spreker dat de Vuelta een lang en breed aanloopprogramma krijgt, zodat het evenement een veel grotere impact heeft dan slechts drie dagen. Het idee is om in 2020 een sportzomer te maken en daar kunnen veel evenementen op gaan aanhaken.

De PVV vraagt wat “Brabant Sport” inhoudt.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat dit een samenwerkingsverband is tussen de grote steden en de provincie Brabant die gezamenlijk vorm geven aan sportambities.

GroenLinks heeft begrepen dat maatschappelijke organisaties het initiatief hebben genomen om de Vuelta naar Utrecht te halen. Wie was concreet de initiatiefnemer?

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat o.a. MKB bedrijven zich hebben verenigd in BPU, het businesspeleton Utrecht, maar daarin participeren ook de Jaarbeurs en ASR. Naast het BPU hebben ook o.a. Tivoli, Vredenburg, ROC MN, Universiteit, USP enthousiast de handschoen opgepakt.

Voorts beantwoordt hij de vraag van de SGP dat de kosten ad € 20.000 van de regiogemeenten nog niet in het budget van € 6 miljoen zijn verwerkt.

De SGP begrijpt derhalve dat er nog meer belastinggeld aan de Vuelta moet worden uitgegeven. De fractie is daarvan geen voorstander.

Gedeputeerde Van den Berg wijst erop dat gemeenten weten dat zij voor die investering in een groot maatschappelijk evenement veel terugkrijgen, met een uitgebreid programma.

De heer Van Hulsteijn licht toe dat de politie erg coöperatief is en graag aan het evenement wil meewerken. Die kosten worden niet doorbelast. De politie ziet dergelijke evenementen als een oefening om kennis en know how op te doen die voor operaties kunnen worden ingezet, zoals dat destijds ook het geval was bij Defensie in relatie tot de Vierdaagse van Nijmegen.

Gedeputeerde Van den Berg dankt de heer Van Hulsteijn voor zijn presentatie. Hij memoreert dat het overzicht van de kosten zal worden aangescherpt. Ook zullen de kosten van overige wielerevenementen meer inzichtelijk worden gemaakt.

GS zullen hun voorstel over de Vuelta op 28 mei a.s. met de commissie MME bespreken. De financiën die betrekking hebben op de Vuelta kunnen bij de Kadernota worden besproken. Op 11 juni zullen PS een besluit moeten nemen over de Vuelta, los van de financiën.

De heer Van Hulsteijn bevestigt op vragen van de SP dat de samenwerkende overheden zich ervoor inzetten om financiële toezeggingen te krijgen van private partners voor dekking kosten Vuelta.

GroenLinks vraagt hoe er wordt gehandeld wanneer één van de vijf meewerkende overheden alsnog zou gaan afhaken.

De heer Van Hulsteijn antwoordt dat de provincie Brabant en de gemeente Breda al een besluit hebben genomen over hun financiële bijdrage. De gemeente Utrecht heeft inmiddels ook al een deel van haar bijdrage toegezegd. De nieuwe coalitie van de gemeente Den Bosch neemt de kwestie mee in de onderhandelingen.

Gedeputeerde Van den Berg staat op het standpunt dat het evenement in Utrecht geen doorgang moet vinden, wanneer de overheden meer dan 60% van de kosten zouden moeten betalen. Er moet een sluitende begroting komen, w.o. de bijdrage van VWS. Dat vraagstuk ligt nu nog op tafel.

Vervolgens laat de heer Van Hulsteijn een promotiefilmpje zien over de Vuelta 2020 waarna de bijeenkomst wordt gesloten.